

समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २

सत्रांत परिक्षा २०१६-२०१७

विषय - मराठी (G-2) आधुनिक मराठी साहित्य व उपयोजित व्यावहारीक मराठी

पुस्तक - जीवनवेध

वेळ - २ तास

द्वितीय वर्ष, कला

गुण - ६०

- प्र.१ पुढील पैकी एका विषयावर अर्जलेखन करा. ५
- अ) तुमच्या महाविद्यालयात लिपिक (क्लार्क) पद भरायचे आहे. त्यासाठी नोकरीचा अर्ज करा.
- ब) तुमच्या महाविद्यालयात शिष्यवृत्ती मागणीसाठी अर्ज करा.
२. खालील परिच्छेदातील अशुद्ध शब्द शुद्ध करून परिच्छेद लिहा. १०
- भाशा हा मानसाच्या जिवनाचा एक अवीभाज्य भाग आहे. जिवनाच्या सख शेत्रात मानूस भाशेच्या माध्यमातूनच व्यवहार करत असतो. इतकेच काय, तर तो वीचारसूद्धा भाषेतच करतो, स्वप्नसुद्धा भाषेतच पाहतो. ज्याला भाषाच येत माहि असा मानवसमूह प्रथ्वीवर ऊपलब्ध नाही. ईतर प्राणीमातरांच्या तूलणेणे मानसाने स्वताची जि परगती करन घेतली आहे, तीच्या मुळाशी त्याची भाशा आहे. भाषेमूळेच माणसाला समाजात राहने, सामाजीक संस्था नीर्माण करणे आणि संस्कृतिचा वीकास करणे शक्य झाले.
- भाषेचे आपल्या जिवणात इतके महत्त्व असुनही भाषेच्या स्वरूपाबद्दल आपल्याला फारच थोडी माहीति असते. ध्वनि हे भाषेचे माध्यम आहे म्हणजे भाषेचि संकेतव्यवस्था ध्वनिसंकेतावर आधारलेलि असते. झर संकेतप्रणालिंच्या तूलणेणे भाषा हि अधीक सुटटीत, लवचीक, वैवीध्ययूक्त, उपयूक्त आणि केव्हाही सहज वापरता येणारी संकेतप्रणाली आहे.
- प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ५) १०
१. सावित्रीबाई फुले यांची दोन स्वभाववैशिष्ट्ये सांगा.
२. महर्षि कर्वे यांच्यावर गावच्या लोकांनी बहिष्कार का टाकला.
३. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी शैक्षणिक कार्यास कोणत्या प्रकारे पाठींबा दिला.
४. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या शिक्षण संस्थेचे नाव काय ?
५. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी समाजाला कोणता संदेश दिला.
६. 'सांजवात' या लेखातील पात्रांची नावे सांगा.
७. कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांनी कोणते कार्य केले ?
- ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा. १०
१. चरित्र म्हणजे काय ?
२. चरित्र लेखनाचे उद्देश सांगा.
३. चरित्राची रचना कोणत्या तीन अंगानी बनलेली असते.
४. चरित्र लेखकाला चरित्र लिहितांना कोणती पथ्य पाळावी लागतात.

५. चरित्राचा पाया व कळस कशास म्हटले जाते.
६. मराठीतील सर्वात जुने चरित्र कोणते ?
७. चरित्र व कादंबरी यातील भेद सांगा.

प्र.३ अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दात लिहा. (कोणतेही १)

५

१. आत्मचरित्र म्हणजे काय ? स्वरूप स्पष्ट करा.
२. आत्मचरित्र लेखनामागील प्रेरणा कोणती असते ?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १)

५

१. टीप लिहा. - प्रबोधनकार ठाकरे यांच्या आईचा स्वभाव
२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे पैलू थोडक्यात विशद करा.

प्र.४ खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

१५

१. सावित्रीबाई फुले यांच्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याचा परिचय करून द्या.
२. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी सामाजिक कार्यासाठी दिलेल्या योगदानाची चर्चा करा.
३. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये सांगून त्यांनी शिक्षण क्षेत्रात केलेल्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
५. भाऊसाहेब हिरे यांनी सहकारक्षेत्र व शेतकऱ्यांसाठी कोणते कार्य केले ? सविस्तर स्पष्ट करा.

